

**ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΚΥΚΛΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΣΕΦΥΜΕΝ)
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ DRS ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

1. Είναι πολύ σημαντικό για την καλύτερη προετοιμασία και συνεπώς την επιτυχία του συστήματος εγγυοδοσίας, η οποία θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων συλλογής της χώρας καθώς και της χρήσης rpet (25% min από το 2025), **να τροποποιηθεί η έναρξη εφαρμογής και να μετατεθεί σε μεταγενέστερη ημερομηνία, που θα εξασφαλίζει τα εξής:**
 - a. Έναρξη εκτός σεζόν (Q1 ή Q4).
 - b. Επαρκής στην πράξη γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη.
 - c. Επαρκής χρόνος (>4 μηνών) για την προετοιμασία των παραγωγών.

Οι λόγοι είναι οι εξής:

- Λόγω της έντονης εποχικότητας των προϊόντων εγγυοδοσίας στην Ελλάδα, η μετάβαση σε DRS συστήματα ενδείκνυται να γίνεται σε περιόδους με χαμηλά stocks (π.χ. χειμώνας). Η όποια αλλαγή το καλοκαίρι θα επιφέρει αναστάτωση στην αγορά, αργή μετάβαση στις νέες ετικέτες λόγω υψηλών αποθεμάτων, σύγχυση στους καταναλωτές (& στους τουρίστες), μικρά ποσοστά επιστροφής και υψηλότερα κόστη για όλους.
 - Να δοθεί χρόνος για τη σωστή προετοιμασία των υπόχρεων παραγωγών και των προμηθευτών τους (π.χ. 4 μήνες τουλάχιστον για αλλαγή μακετών, ετικέτας, barcodes, σχεδίου/σχήμα φιαλών κ.λ.π.), των σημείων επιστροφής (π.χ. σήμανση).
 - Να δοθεί επαρκής χρόνος για τη σωστή ενημέρωση & εκπαίδευση του καταναλωτή αλλά και όλων των εμπλεκόμενων έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συμμετοχή τους και συνεπώς η επιτυχία του συστήματος.
 - Χρειάζεται ικανοποιητικός χρόνος μελέτης και σχεδιασμού από τα ΣΣΕΔ για τη σύναψη συμβολαίων εργολάβων, την οργάνωση logistic backward συστημάτων, τις δοκιμές μηχανημάτων και συστημάτων, την ανάπτυξη λογισμικού από ΕΟΑΝ κ.α.
 - Να διασφαλιστεί η προμήθεια και η εγκατάσταση του απαιτούμενου αριθμού μηχανημάτων επιστροφής (RVM) και του απαραίτητου εξοπλισμού – υποδομών στα κέντρα επιστροφής και διαλογής, προκειμένου να υπάρχει ικανοποιητική κάλυψη, δεδομένου των γνωστών προβλημάτων στην εφοδιαστική αλυσίδα και την υψηλή ζήτηση από την ταυτόχρονη έναρξη συστημάτων εγγυοδοσίας στην Ευρώπη.
2. Είναι σημαντικό να οριστούν κριτήρια πανελλαδικότητας των ΣΣΕΔ έτσι ώστε:
 - ο καταναλωτής να έχει ευχέρεια επιστροφής των προϊόντων που καταναλώνει σε οποιοδήποτε σημείο &
 - να υπάρξει επίτευξη υψηλών ποσοστών συλλογής από την 1^η χρονιά.

Οι λόγοι είναι οι εξής:

- Η πλήρης πανελλαδική κάλυψη από κάθε ΣΣΕΔ εξασφαλίζει τη βέλτιστη δυνατή εξυπηρέτηση των καταναλωτών.
- Όταν ο καταναλωτής δεν μπορεί να επιστρέφει εύκολα τους περιέκτες, θα χρεώνεται αναγκαστικά το αντίστοιχο ποσό εγγυοδοσίας με αποτέλεσμα να θεωρείται σαν ένας ακόμα φόρος επί της τιμής του προϊόντος. Αυτό θα προκαλέσει έντονη δυσαρέσκεια και αντιδράσεις, θα επιφέρει σοβαρότατο πλήγμα στην αξιοπιστία του Συστήματος Εγγυοδοσίας και των αρμόδιων φορέων και εγείρει θέμα ίσης μεταχείρισης πολιτών (ισονομία) μεταξύ αυτών που διαμένουν σε πόλεις και σε απομακρυσμένες περιοχές. Τα παραπάνω έχουν πολλαπλασιαστικές συνέπειες σε περιόδους αυξημένου πληθωρισμού και έντονης ακρίβειας.
- Σε περίπτωση ύπαρξης περισσότερων του ενός ΣΣΕΔ θα πρέπει να διασφαλίζονται υγιείς κανόνες ανταγωνισμού καθώς αποφεύγεται η προνομιακή λειτουργία ΣΣΕΔ, τα οποία θα μπορούσαν να καλύπτουν μόνο μεγάλες πόλεις και πελάτες (cherry picking) κατορθώνοντας εύκολη επίτευξη στόχων με χαμηλό έργο και κόστος.

3. Τα μη επιστρεφόμενα αντίτιμα εγγυοδοσίας θα πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και με αντικειμενικά κριτήρια για τη χρηματοδότηση και την επιτυχία του DRS στην Ελλάδα έτσι ώστε να επιτευχθεί ταχύτερη επίτευξη των στόχων συλλογής της Χώρας, να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα του/ των ΣΣΕΔ με τη μικρότερη δυνατή επιβάρυνση των καταναλωτών και των εισφορών των επιχειρήσεων προς τα ΣΣΕΔ. Το ύψος των εισφορών θα καθορίσει τη βιωσιμότητα ή μη του Κλάδου. Προτείνεται επίσης η καταβολή των εισφορών να γίνεται τμηματικά, κάθε τρίμηνο, για την ταμειακή διευκόλυνση των υπόχρεων.

Επιπρόσθετα να εφαρμοστεί η Εθνική και Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, που αναφέρουν:

- Οδηγία (ΕΕ) 2018/851 που αναφέρει στο άρθρο 8^α, παρ. 4α: *.....κόστος των εργασιών χωριστής συλλογής και συνακόλουθης μεταφοράς και επεξεργασίας των αποβλήτων, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας που απαιτείται για την επίτευξη των ενωσιακών στόχων διαχείρισης των αποβλήτων και κόστος της επίτευξης των άλλων στόχων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β), λαμβανομένων υπόψη των εσόδων από την επαναχρησιμοποίηση, τις πωλήσεις δευτερογενών πρώτων υλών από τα προϊόντα τους και από μη απαιτηθέντα τέλη διάθεσης.*
- §5 άρθρου 13 στο ΦΕΚ/ Α/200/20-10-2020 σύμφωνα με το οποίο « ο ΣΣΕΔ αποτελεί τον διαχειριστή του συστήματος επιστροφής εγγύησης και φέρει την οργανωτική ευθύνη λειτουργίας του. Οι παραγωγοί των προϊόντων της παρ. 1 μέσω των χρηματικών εισφορών που καταβάλλουν στο ΣΣΕΔ καλύπτουν το συνολικό κόστος της χωριστής συλλογής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών συστημάτων συλλογής, της μεταφοράς, αποθήκευσης και επεξεργασίας των αποβλήτων που προκύπτουν από την κατανάλωση των εν λόγω προϊόντων, καθώς και τα λοιπά κόστη που αναφέρονται στο άρθρο 8. Το ύψος των χρηματικών εισφορών διαμορφώνεται λαμβάνοντας υπόψη τα κόστη της παρούσας και τα έσοδα από την επαναχρησιμοποίηση, τις πωλήσεις δευτερογενών πρώτων υλών και τα μη απαιτηθέντα εγγυοδοτικά αντίτιμα».

- Άρθρο 98 «Πόροι του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης» του Ν. 4819/2021.

4. Λαμβάνοντας υπόψη τις πολύ χαμηλές τιμές πώλησης των παραγωγών Εμφιαλωμένου νερού προτείνουμε για τα εμφιαλωμένα νερά και τουλάχιστον για την 1^η χρονιά εφαρμογής του συστήματος το αντίτιμο εγγυοδοσίας να είναι 5 και 10 λεπτά (στο 0,5lt & 1,5lt αντίστοιχα).

Οι λόγοι είναι οι εξής:

- Η τιμή πώλησης των προϊόντων μας προς τους πελάτες μας αναμένεται να επιβαρυνθεί υπέρμετρα τόσο στο 0,5 lt όσο και στο 1.5 lt.
- Τα 10 & 15' θα δημιουργήσουν τεράστιο χρηματοοικονομικό πρόβλημα σε όλη την αλυσίδα από τον παραγωγό έως το τελικό σημείο πώλησης. Ακόμη και με 5 & 10' θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια της χρηματοοικονομικής επίπτωσης στην αλυσίδα από τον παραγωγό έως το τελικό σημείο πώλησης.
- Αναμένεται επίσης ότι η ζήτηση των προϊόντων μας θα υποστεί καθίζηση με αποτέλεσμα:
 - τα προβλεπόμενα έσοδα από τα unredeemed να είναι πολύ χαμηλά
 - να υπάρξουν πληθωριστικές πιέσεις
 - να απειληθεί η βιωσιμότητα των επιχειρήσεων του Κλάδου
 - να μειωθούν οι θέσεις απασχόλησης όχι μόνο στον Κλάδο μας αλλά και σε όλους τους σχετιζόμενους Κλάδους (προμηθευτές πρώτων υλών, μεταφορείς κ.α)
 - να μειωθούν οι εισφορές προς τα ΣΣΕΔ
- Τα 5 & 10' με βάση τη χαμηλή τιμή του νερού εκτιμάται ότι θα είναι ένα πολύ καλό κίνητρο για να επιστρέφει ο καταναλωτής τα μπουκάλια.
- Σε κάθε περίπτωση η ενημέρωση και εκπαίδευση του καταναλωτή όπως και όλων των εμπλεκόμενων θα πρέπει να προηγηθεί της εφαρμογής του συστήματος έτσι ώστε το αντίτιμο να μην θεωρηθεί ως φόρος αλλά ως εγγυοδοσία της συσκευασίας το οποίο θα το εισπράττει με την επιστροφή των συσκευασιών.
- Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι για τους ανωτέρω λόγους στην Κύπρο υπήρξε εξαίρεση για τα εμφιαλωμένα νερά και ορίστηκε αντίτιμο εγγυοδοσίας 5 & 10'.

5. Ο ΣΕΦΥΜΕΝ υποστηρίζει την κοινή θέση των Πανευρωπαϊκών Συνδέσμων Φυσικών Μεταλλικών Νερών (NMWE) και Αναψυκτικών (UNESDA) ότι ως παραγωγοί θα πρέπει να έχουν δίκαιη και νόμιμη πρόσβαση στα ανακυκλώσιμα υλικά που συλλέγονται από το σύστημα εγγυοδοσίας, με βάση το «δικαίωμα της πρώτης άρνησης» (right of 1st refusal).

Οι λόγοι είναι οι εξής:

- Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή και Εθνική νομοθεσία υπάρχει η υποχρέωση για χρήση rPET από τους παραγωγούς φιαλών PET από το έτος 2025 και μετά. Συνεπώς θα πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα από τους τελευταίους για πρόσβαση σε καλής ποιότητας α'-ύλη (food grade rPET).

- Εξασφαλίζεται πλήρως η κυκλικότητα διότι η πρώτη ύλη ξαναχρησιμοποιείται για την ίδια χρήση (bottle to bottle) και δεν υποβαθμίζεται (downcycling) για χρήση σε άλλα προϊόντα που δεν απαιτούν το ίδιο επίπεδο καθαρότητας (π.χ. απορρυπαντικά) ή/και δεν μπορούν να ανακυκλωθούν εύκολα (π.χ. ρούχα, εξαρτήματα).
- Εξασφαλίζεται ίση μεταχείριση των παραγωγών και προστιθέμενη αξία για τη χώρα αφού το υλικό rPET θα επεξεργαστεί και επαναχρησιμοποιηθεί στην Ελλάδα.

Για την Επιτροπή Περιβάλλοντος & Κυκλικής Οικονομίας

Συντονιστής
Κωνσταντίνος Κούτσας

Οκτώβριος 2022